

JEREMIJAS JŪGS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Jer. 16:1-13; Hoz. 1:1-3; Jer. 27:1-18; Dan. 4:25; Jer. 28; 2. Tim. 4:3, 4.

ATMIŅAS PANTS:

“Tad viņš visiem sacīja: ‘Ja kāds grib man sekot, tas lai aizliedz sevi, lai ņem savu krustu ik dienas un seko man.’” (Lūk. 9:23)

Rā mēs jau redzējām, Dieva pravieši sludināja ne tikai ar vārdiem, bet arī ar līdzībām. Reizēm praviešiem vēsts bija jāizdzīvo – tas bija vēl viens veids, kā vēsti pasniegt.

Tādējādi Jeremija atkal tika aicināts “izdzīvot” vārdus, kas viņam bija jānodod. Vispirms viņam bija jānēsā koka jūgs.

“Tā saka Kungs uz mani: darini sev saites un jūgu un mauc tās sev kaklā!” (Jer. 27:2). Tam pat vislabākajos apstākļos vajadzēja būt ļoti nogurdinošam uzdevumam. Šajā gadījumā tas bija vēl smagāks, jo kāds viltus pravietis izaicināja Jeremijas teikto. Šajā nedēļā mēs spēcīgā veidā palūkosimies uz patiesību un maldiem, kas cīnās par cilvēku sirdīm un prātiem. Mēs arī redzēsim, kā žēlastības vēsts var būt arī viltus vēsts.

Jeremijam arī bija aizliegts sērot, kad citi sēroja, un priecāties, kad citi priecājās. Tā nolūks bija palīdzēt cilvēkiem saprast, kas nāks viņu grēku dēļ, un tāpēc nožēlot un paklausīt, mazinot viņu grēcīgās rīcības skumjās sekas.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 28. novembrī.

Vientuļnieka dzīve

Nav šaubu, Jeremijas dzīves liktenis nebija viegls (viņš arī būtu pirmais, kas to atzīst!). Tomēr bija pat smagāk, nekā mēs varam iedomāties.

Izlasī Jer. 16:1-13. Kāda šeit bija Kunga vēsts Jeremijam? Lai arī skarba, kādā veidā tā pravietim bija par svētību? (Salīdzini ar Hoz. 1:1-3.) _____

Preteji Hozejam, kam bija jāapprec ielasmeita, lai parādītu, cik sabojātas bija kļuvušas attiecības starp Kungu un Israēlu nācījas garīgās netiklības dēļ, Jeremijam vispār bija jāatturas no laulības un bērniem. Tā laika kultūrā tas drīzāk bija retums un galējība. Israēlā ģimenes veidošana bija ļoti svarīga katram jaunam vīrietim. Svarīga bija ne tikai mīlestība un sadraudzība starp dzīvesbiedriem, bet arī ģimenes vārda turpināšana. Kāpēc Dievs aizliedza Jeremijam veidot ģimeni? – Lai viņa paša dzīve būtu kā līdzība tam, cik šausmīgs būs laiks, kad ģimenes tiks izjauktas un šķiršanās sāpes kļūs par smagu nastu tiem, kas būs izdzīvojuši. Jeremijas ģimenes dzīves neesamība bija pastāvīgs brīdinājums un mācība viņa laikabiedriem.

Jeremijas vientuļnieka liktenis attiecās arī uz citām jomām. Viņam bija aizliegts ieiet mājās, kurās sēroja. Tas simbolizēja tautas nevēlēšanos atsaukties Dieva aicinājumiem uz nožēlu un atmodu.

Bez sēru gadījumiem viņš nedrīkstēja piedalīties arī viņu svinībās un priecīgajos notikumos. Tam vajadzēja simbolizēt to, ka pienāks laiks, kad babilonieši pārtrauks viņu priekus un liksmību.

Tāpēc cilvēciskās saites, kas tiek veidotas kā prieka brīžos, tā sērās, Jeremijam bija liegtas. Viņa dzīvei un ciešanām vajadzēja kalpot kā uzskatāmai mācībai. Ja tikai tauta būtu no tās mācījusies!

Kā šai vēstij vajadzētu palīdzēt jums novērtēt cilvēcisko atbalstu, ko mēs saņemam no citiem vai tiem sniedzam? Lai arī cik svarīga ir šī palīdzība, ko mēs varam šeit mācīties, ka galu galā mūsu vislabākais atbalsts nāk tikai no Kunga? _____

Jeremijas jūgs

Izlasi Jer. 27:1-18. Kāda ir Kunga vēsts Jaudīm? Kāpēc tā šķita nodevība daudziem, kas to dzirdēja? _____

Jūgs, kas Jeremijam bija jāuzliek savam ķermenim, bija nekļūdīga norāde uz pazemojumu, ko tauta piedzīvoja. Mēs to saucam par militāro okupāciju. (5. Moz. 28:48 un 1. Ķēn. 12:4 jūgs parādīts kā apspiestība). Jeremijam bija fiziski jāpiedzīvo, ko nozīmē Bābeles iebrukums. Koka jūgs, kas Jeremijam bija jāuzliek uz savām rokām un pleciem, bija 1,5 metrus garš un 8 cm biezs. Viņa vēsts būtība bija šāda – ja valsts sacelsies pret Bābeli, Kungs uzskatīs, ka valsts ir sacēlusies pret Viņu un dumpinieki no tā cietīs.

Oriģināltekstos tomēr manāmas norādes, ka Jeremijam jūgs nebija jātaisa tikai sev, bet arī svešzemniekiem, kas nāca uz Jeruzālemi un rīkoja sazvērestības pret Nebūkadnekaru – lai arī Kungs bija brīdinājis to nedarīt. Protams, dabiska reakcija ir cīnīties pret svešzemju iebrucējiem, ko viņi arī gribēja darīt. Tāpēc nav šaubu, ka Jeremijas vārdi netika uzņemti ar patiku.

Kas īpaši svarīgs ir Jer. 27:5 vēstī? (Sk. arī Dan. 4:25.) _____

Šeit atkal, tāpat kā viscaur Bībelē – gan Vecajā, gan Jaunajā Derībā –, Kungs kā Radītājs ir Valdnieks pār visu zemi. Pat tur, kur, šķiet, valda haoss un katastrofa (pagānu tautas iebrukums un valdīšana), atklājas Dieva vara un autoritāte, un tam bija un ir jābūt cerības avotam visiem, kas veido uzticīgo atlikumu.

Viena lieta ir atrasties zem verdzības jūga. Tomēr pavaicā sev, vai neesi kādam citam uzlicis negodīgu jūgu. Ja tā, kāpēc nenonemt to pēc iespējas ātrāk? _____

Praviešu karš

Sliktas ziņas ir sliktas ziņas, un bieži mēs negribam tās dzirdēt vai arī gribam tās atsijāt. Tāds bija gadījums šeit Jūdā ar Jeremiju un jūgu, ko viņš nesa, kas bija nekļūdīga brīdinājuma vēsts Jaudīm. "Nav aprakstāms sapulcējušos daudzo tautu sūtņu uztraukums, kad Jeremija, nesdams uz sava kakla pakļautību simbolizējošo jūgu, atklāja tiem Dieva prātu." (E. Vaita "Pravieši un ķēniņi" 444. lpp.)

Izlasi Jer. 28:1-9. Iedomājies, ka esi jūds, kas stāv un vēro visu, kas notiek. Kam tu noticētu? Kam tu negribētu noticēt? Kāds iemesls tev būtu drīzāk noticēt Hananjam, nevis Jeremijam? _____

Jeremija pacēla balsi Dieva vārdā, un arī Hananja runāja Dieva vārdā. Bet kurš pārstāvēja Dievu? Tas nebija iespējams abiem! Mums šodien atbilde ir acīmredzama. Cilvēkam, kas dzīvoja tajos laikos, to bija grūtāk saskatīt par spīti Jeremijas spēcīgajai domai 8. un 9. pantā: pagātnes pravieši ir sludinājuši tādu pašu vēsti, kādu es sludinu, – par tiesu un sodu.

"Priesteru un ļaužu klātbūtnē Jeremija visus nopietni skubināja padoties Babilonijas valdniekam līdz Kunga nospriestajam laikam. Viņš jūdu tautai atkārtoja Hozejas, Habakuka, Cefanjas un citu praviešu vēstis, kuru pārmetumi un brīdinājumi līdzinājās viņa teiktajiem vārdiem. Viņš atgādināja notikumus, kas, pravietojumiem piepildoties, bija sekojuši nenozēlotiem pārkāpumiem. Pagātnē nepaklausīgos jau bija piemeklējis Dieva nodomam atbilstošs sods, ko paredzēja Viņa vēstneši." (E. Vaita "Pravieši un ķēniņi" 445. lpp.)

Īsāk sakot, tieši tāpat kā mums šodien ir jāgūst mācības no svētās vēstures, Jeremija centās panākt, lai tā laika ļaudis darītu to pašu: mācītos no pagātnes, lai nepieļautu senču kļūdas. Viņiem jau bija grūti klausīties viņā pirms tam, bet tagad līdz ar Hananjas "kalpošanu", kas veda pretējā virzienā, Jeremijas uzdevums kļuva vēl grūtāks.

Hanja, kura vārds nozīmē "Dievs ir bijis žēlīgs", šķiet, atklāj žēlastības, piedošanas un glābšanas vēsti. Kādas mācības mums vajadzētu ņemt, lasot par šo viltus žēlastības pravieti? _____

Dzelzs jūgs

Cīņa starp praviešiem nebija tikai vārdos, bet arī darbos. Paklausot Dieva pavēlei, Jeremija uz sava kakla bija uzlicis koka jūgu. Tas bija acīmredzams simbols vēstij, ko viņš nesa ļaudīm.

Kāda bija Hananjas rīcības pravietiskā simbolika? Jer. 28:1-11. _____

Iedomājies, piemēram, ka pēc tam, kad Jēzus bija nolādējis vīges koku (Marka 11:13, 19-21), kāds, kurš būtu dzirdējis Jēzus teikto un zinātu, kas bija noticis, būtu iestādījis tajā pašā vietā jaunu vīges koku, tikai lai atspēkotu šo Jēzus pravietojumu. Tieši to Hananja izdarīja ar Jeremiju un pravietojumu, ko simbolizēja jūgs ap viņa kaklu. Tā bija atklāta nepakļaušanās Jeremijas teiktajam.

Ievēro arī Jeremijas reakciju. Teksts neatklāj, ka viņš būtu ko teicis tūlīt pēc tam, kad jūgs tika salauzts. Viņš vienkārši pagriezās un aizgāja. Ja stāsts beigtos šeit, tad šķistu, ka pravietis sakāvē ir atkāpies.

Izlasi Jer. 28:12-14. Kas notika pēc tam? Kāda bija Jeremijas jaunā vēsts?

Jeremijas reakcija nebija atriebīga: ja tu man nodarīji to, es tev nodarīšu šito. Tā bija cita skaidra vēsts no Kunga un pat vēl spēcīgāka par iepriekšējo. Hananja varbūt spēja salauzt koka jūgu, bet kas var salauzt dzelzs jūgu? Vienā ziņā tas, ko Kungs viņiem teica, bija, ka viņu atteikšanās paklausīt un stūrgalvības dēļ viņi padara visu tikai sliktāku. Ja tu domā, ka koka jūgs bija slikts, izmēģināsim dzelzs jūgu.

Kurš gan nav gājis grūto ceļu, padarot sev visu sarežģītāku ar savu stūrgalvību? Kāpēc darījums ar Kungu vienmēr ir labāk padoties un pakļauties uzreiz, nevis turpināt cīnīties un padarīt visu vēl smagāku? _____

Uzticēšanās meliem

“Klausies nu, Hananja! Kungs tevi nesūtīja, un tu liki šai tautai paļauties meliem!” (Jer. 28:15)

Atbilde, kuram bija taisnība, nāca drīz. Jer. 28:16, 17 atklāj viltus pravieša likteni – notika tieši tas, ko īstais pravietis bija teicis.

Lai gan Hananja nomira, viņš tik un tā bija izdarījis tautai kaitējumu. Viņa darbi vienā ziņā viņam sekoja. Viņš lika cilvēkiem “uzticēties meliem”. Ebreju vārds ir “hiphil”, kas ir darbības vārda “uzticēties” cēloniskā (kauzālā) forma. Viņš panāca, ka viņi uzticējās meliem – nevis fiziski piespiežot, bet ar viltu. Lai gan Kungs nebija viņu sūtījis, viņš runāja Kunga vārdā, kas Jūdas zemē bija ļoti svarīgi. Bez tam Hananjas “žēlastības”, “atbrīvošanas” un “glābšanas” vēsts noteikti bija kaut kas tāds, ko ļaudis gribēja dzirdēt, ņemot vērā lielos draudus, kas tautai nāca no Bābeles puses. Tomēr tas bija viltus “evanģēlijs”, viltus glābšanas vēsts, ko Kungs viņiem nebija devis. Tāpēc laikā, kad ļaudīm bija jāsadzird Jeremijas vārdi un pestīšanas vēsts, ko viņš nesa, viņi klausījās Hananjas vārdos un padarīja savas ciešanas tikai lielākas.

Kas šiem pantiem kopīgs ar Jer. 28:15?

2. Tim. 4:3, 4 _____

2. Tes. 2:10-12 _____

Mūsdienās nekas nav citādi: mēs atrodamies lielajā cīņā – cīņā par pasaules miljardu sirdīm un prātiem. Sātans čakli strādā, lai piedabūtu pēc iespējas vairāk cilvēku uzticēties meliem, un šie meli var nākt ar daudzām maskām un dažādās formās, jo tie ir meli. Tā kā Jēzus teica: “Es esmu ceļš, patiesība un dzīvība” (Jāņa 14:6), sātana meli var būt par jebko, jo tie nesatur patiesību, kāda tā ir Jēzū.

Kādi meli ir tik bieži sastopami tavā kultūrā mūsdienās? Kāpēc pieķeršanās Jēzum un Viņa Vārdam ir vienīgā aizsardzība pret tiem? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Kā mēs redzējam, cilvēki grib ticēt labām ziņām, nevis sliktām. Viņi grib ticēt, piemēram, Hananjas vēstij, nevis Jeremijas brīdinājumiem. Mūsdienās notiek tas pats. Daudzi vēl joprojām apgalvo, ka ar laiku mūsu pasaule tikai paliks arvien labāka. Tomēr pat tāds ateists kā Terijs Īgltons (Terry Eagleton) saskatījis, cik smieklīga ir šī doma: "Ja kādreiz ir bijis kāds svētulīgs mīts un kaut nedaudz lētticīgas māņticības, tad tas ir liberāli racionālais uzskats, ka mēs visi esam pastāvīgi ceļā uz augstākas kvalitātes pasauli. Šis trauslais triumfālisms ir varonīgā liberālisma laikmeta atliekas, kad valdīja vidusšķira. Tagad tas ir kā roka ar cimdu sadziedājies ar cinismu, skepticismu vai nihilismu, par ko ir deģenerējušies šī ļoti godājamā izcelsme." ("Reason, Faith and Revolution: Reflections on the God Debate" 70. lpp.) Lai gan daži dzīves aspekti ir uzlabojušies, mūsu pasaule piedāvā maz cerības, maz mierinājuma, īpaši ilgtermiņā. Ja mums ir vajadzīga kaut neliela reāla cerība, tad tai ir jābalstās uz kaut ko dievišķu, nevis laicīgu, uz kaut ko pārdabisku, nevis dabisku. Un, protams, par to ir evaņģēlijs: Dieva pārdabiskā iejaukšanās mūsu pasaulē un mūsu katra dzīvē. Ja nebūtu evaņģēlija, kas gan cits mums būtu pieejams, ja ne vēl kādi Hananjas ar saviem meliem?

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Padomā par zemes nākotni, kaut vai tikai no tīri cilvēciska skatījuma. Vai tā izskatās cerīga un apsoliījumu pilna, vai arī tā izskatās baisa un bīstama, kā arī pilna nedrošības? Kāpēc tava atbilde ir tāda, kāda tā ir?

2. Jeremijas vēsts, kā mēs to redzējam Hananjas melu kontekstā: jāskatās pagātnē, jāskatās vēsturē un jāmācās no tās. E. Vaita rakstīja ko līdzīgu: "Nākotnē mums ne no kā nav jābaidās, izņemot to, ka mēs varētu aizmirst, kā Kungs ir vadījis mūs, un Viņa mācību mūsu pagātnes vēsturē." ("Life Sketches" 196. lpp.) Ko viņa ar to domāja? Kas tāds ir noticis mūsu pagātnē, palīdzot mums sagatavoties tam, kas neizbēgami nāks nākotnē?

3. Hananja nesa viltus žēlastības vēsti. No kādām viltus žēlastības vēstīm mums jāsarģājas šodien? Žēlastība, protams, ir mūsu vienīgā cerība, bet kādā veidā tā var tikt pasniegta kā meli?
